

TEORIA DE LA CRÍTICA LITERÀRIA

Prof.: Enric Sullà

1. Objectius.

A. Objectius generals. L'assignatura pretén: 1) examinar l'estatut, característiques i funció de la Crítica Literària; 2) analitzar la pràctica (sobretot periodística) de la Crítica Literària; i 3) estimular la lectura reflexiva i conscient dels textos crítics i de creació (narrativa o cinematogràfica) i l'actitud crítica en general.

B. Objectius específics. L'assignatura hauria d'aconseguir que l'estudiant fos capaç de: 1) identificar i analitzar els trets bàsics d'un text crític i referir-los a l'obra literària o cinematogràfica; 2) interpretar tant un text crític com una obra literària o una pel·lícula, però també descriure i comparar interpretacions i valoracions; 3) classificar els textos crítics segons els seus principis teòrics i triar i sistematitzar els propis principis crítics; i 4) planificar i escriure una ressenya o text crític.

2. Temes.

1. La institució literària.- 2. La literatura i les humanitats: elements per a un debat en curs.- 3. Què és i per què serveix la crítica literària.- 4. La pluralitat a la crítica.- 5. La lectura i la interpretació correcta.- 6. Els valors en la literatura: el debat sobre el cànon.

3. Lectures i pràctiques.

Es farà una presentació dels aspectes bàsics de cada tema a partir tant de la bibliografia com de la pràctica crítica. Les classes alternaran l'exposició teòrica amb la lectura i la discussió de textos crítics, teòrics i pràctics, amb els/les estudiants.

Per tal de dosificar i equilibrar l'exposició i el comentari/discussió teòrics amb les anàlisis de textos literaris motiu de ressenyes, s'estudiaran a classe articles i ressenyes publicats sobretot a revistes i diaris, i es faran exercicis col·lectius d'anàlisi i proposta de redacció d'una ressenya (fórmula triada per qüestions d'economia de temps i d'esforç).

Al Servei de Reprografia de la Facultat hi haurà a la venda el dossier de textos teòrics recomanats i d'altres materials (com ara les ressenyes que el curs 99-00 els/les estudiants de l'assignatura van triar com a modèliques).

Per als exercicis de redacció individual de ressenyes, es farà pública una llista d'obres narratives (novel·les o recolls de contes) publicades o de pel·lícules estrenades recentment, a partir de les quals el primer es farà la selecció definitiva de les que seran treballades a classe o a casa.

Per tal d'aprofitar millor l'assignatura cal seguir, entre els possibles, els suplements de lletres de diaris com ara *Avui* (dijous), *El País* (dijous en català i dissabte en castellà), *La Vanguardia* (divendres), *El mundo (El cultural)* i les ressenyes de revistes com ara *Qué leer*, *Lateral*, *Quimera*, *El Urogallo*, *Revista de libros* o *Serra d'Or*, i pel que fa al cinema *Fotogramas* o *Dirigido*. També cal prestar atenció a l'organització interna i disposició formal dels suplements o seccions de lletres.

4. Avaluació.

A més de les intervencions a classe, el curs serà avaluat sobre la base de les qualificacions obtingudes mitjançant: 1) una ressenya individual d'entre 100 i 200 línies de 60 espais o una extensió equivalent i 2) una prova escrita que combinarà teoria i pràctica i tindrà com a motiu, naturalment, el model discursiu de la ressenya, o, si s'escau, un treball escrit sobre un aspecte de la teoria abordada a classe. Contribuirà a apujar nota la presentació a classe en grup d'una obra (literària o cinematogràfica) i de les ressenyes que hagi generat i la proposta alternativa que en faci el col·lectiu (que ha de presentar el treball per escrit després) o d'un tema relacionat amb l'assignatura (com ara un fenomen editorial o el prestigi d'un autor o gènere, etc.) amb la bibliografia periodística que hagi generat i l'expressió de l'opinió pròpia

Qualsevol treballs i, sobretot, la ressenya individual s'ha de presentar en format DIN A4, mecanografiat o imprès, amb els fulls grapats i numerats, sense enquadernació (ni fulls accessoris), però amb indicació a la portada de la referència bibliogràfica completa del títol ressenyat i del nom del/de la ressenyador/a).

5. Bibliografia.

- AYALA, Francisco
 1976 "La disputa de las escuelas críticas", a BECK 1976:
 1-5.
- BARTHES, Roland
 1963a "¿Qué es la crítica?", a BARTHES 1964: 301-307.
 1963b "Las dos críticas", a BARTHES 1964: 293-299.
 1964 Essais critiques, París, Seuil. Trad. esp.:
Ensayos críticos, Barcelona, Seix Barral, 1967.
- BAERDSLEY, Monroe C. i HOSPERS, John

- 1976 Estética, Madrid, Cátedra.
 BECK, M. et alii (eds.)
- 1976 The analysis of hispanic texts, Nova York, Bilingual Pres.
- BLOOM, Harold
 1994 El cànón occidental, Barcelona, Columna, 1995.
 Trad. esp.: Barcelona, Anagrama, 1995.
- BOURDIEU, Pierre
 1968 "Elementos de una teoría sociológica de la percepción artística", a SILBERMANN 1971: 43-80.
- BORDWELL, David
 1989 Making meaning: Inference and rhetoric in the interpretation of cinema, Cambridge, Mass., Harvard UP. Trad. esp.: El significado del filme, Barcelona, Paidós, 1995.
- BRU DE SALA, Xavier
 1999 El descrèdit de la literatura, Barcelona, Quaderns Crema.
- CALVINO, Italo
 1979 Si un nit d'hivern un viatger, trad. M. Puig, Barcelona, Edicions 62 ("MOLU/SXX", 12), 1987, pp. 213-217.
- CASTELLET, Josep M.
 1974 "Para una crítica de la crítica", a Literatura, ideología, política, Barcelona, Anagrama, pp. 164-169.
- CULLER, Jonathan
 1976 "Més enllà de la interpretació", Els Marges, 22-23 (1981), pp. 115-122.
- DUBOIS, Jacques
 1983 L'institution littéraire, Brussel·les, Labor.
- EAGLETON, Terry
 1984 The function of criticism, Londres, Verso. Trad. esp.: La función de la crítica, Barcelona, Paidós, 1999.
- ESCARPIT, Robert
 1965 Sociología de la literatura, Barcelona, Edició de Materials, 1968.
- EVEN-ZOHAR, Itamar
 1997 "Factors i dependències en la cultura", Els Marges, 62 (1998), pp. 41-58. Trad. esp.: "Factores y dependencias en la cultura", a IGLESIAS 1999: 23-52.
- FUSTER, Joan
 1956 "Crítica, crítics", a Obres completes, II: Diari 1952/ 1960, Barcelona, Edicions 62, 1969, pp. 208-218.
- GARCÍA GUAL, Carlos
 1999 Sobre el descrédito de la literatura, Barcelona, Península.
- GOYTISOLO, Juan
 1976 "Escritores, críticos y gendarmes", a BECK 1976: 6-15.

- HABERMAS, Jürgen
 1962 Historia y crítica de la opinión pública,
 Barcelona, G. Gili, 1981.
- HALL, John
 1979 The sociology of literature, Londres, Longman.
- HERNADI, Paul (ed.)
 1981 What is criticism?, Bloomington, Indiana UP.
- HOSPERS, John
 1976 "Fundamentos", a BEARDSLEY i HOSPERS 1976: 95-175.
- IGLESIAS SANTOS, Montserrat (ed.)
 1999 Teoría de los Polisistemas, Madrid, Arco/Libros.
- JAUSS, Hans Robert
 1972 "Petita apologia de l'experiència estètica", Saber,
 6 (1985), pp. 13-27.
- JORDAN, Barry
 1982 "L'hispanisme britànic, l'ortodòxia crítica i el
 repte de la teoria literària", Els Marges, 26, pp.
 3-29.
- 1986 "Un viaje por la teoría literaria reciente",
Quimera, 51, pp. 55-61.
- KERMODE, Frank
 1979 "Institutional control of interpretation", a KERMODE
 1983: 168-184. Trad. cat.: Saber, 6 (1985), pp. 5-
 13.
- 1983 The art of telling, Cambridge, Mass., Harvard UP,
 pp. 156-220.
- 1985 Forms of attention, Xicago, University of Chicago.
 Trad. esp.: Formas de atención, Barcelona, Gedisa.
- 1989 History and value, Oxford, Clarendon. Trad. esp.:
Historia y valor, Barcelona, Península.
- MAINER, José-Carlos
 1988 Historia, literatura, sociedad, Madrid, Instituto
 de España/ Espasa Calpe.
- MORENO, Víctor
 1994 De brumas y veras. La crítica literaria en los
 periódicos, Pamplona, Pamiela.
- OLLER, Dolors
 1986 "Qui tem la crítica literària?", a La construcció
 del sentit, Barcelona, Empúries, 1986, pp. 103-
 107.
- PAGÈS, Vicenç
 1998 Un tramvia anomenat text, Barcelona, Empúries.
- PFEIFFER, Michael
 1999 El destino de la literatura, Barcelona, El
 Acantilado.
- POZUELO YVANCOS, José M^a
 1999 "El conflicto de las humanidades y la teoría
 literaria: una retórica de la crisis", Prosopopeya,
 1, pp. 91-114.
- POZUELO YVANCOS, José M^a i ARADRA, Rosa M^a
 1999 El canon de la literatura española, Madrid,
 Cátedra.
- SCHMIDT, Siegfried J.
 1980 Fundamentos de la ciencia empírica de la
 literatura, Madrid, Taurus, 1991.

- 1987 "Comprender textos-interpretar textos", Estudios de Lingüística, 4, pp. 9-32.
 SCHÜCKING, Levin L.
- 1931 El gusto literario, Mèxic, FCE, 1969.
- SILBERMANN, Alphons et alii
- 1968 Sociología del arte, Buenos Aires, Nueva Visión.
- SMITH, Barbara H.
- 1983 "Contingencies of value", Critical Inquiry, 10:1, pp. 1-35.
- SONTAG, Susan
- 1964 "Contra la interpretación", a Contra la interpretación, Barcelona, Seix Barral, 1969, pp. 11-24. Reedició: Madrid, Visor, 1996.
- STAROBINSKI, Jean
- 1967 "La relación crítica", a La relación crítica, Madrid, Taurus, 1974, pp. 9-27.
- STEINER, George
- 1965 "To civilize our gentlemen", a Language and silence, Harmondsworth, Penguin, 1967, pp. 77-90. Trad. esp.: "Para civilizar a nuestros caballeros", a STEINER 1984: 35-50.
- 1979 "Crítico/Lector", a STEINER 1984: 92-131.
- 1984 Lecturas, obsesiones y otros ensayos, Madrid, Alianza Editorial, 1990.
- TODOROV, Tzvetan
- 1969 "Comment lire?", a Poétique de la prose, París, Seuil, 1971, pp. 241-253.
- 1975 "La lecture comme construction", a Les genres du discours, París, Seuil, 1978, pp. 86-98.
- VALLEJO, Mary Luz
- 1993 La crítica literaria como género periodístico, Pamplona, Eunsa.
- VILLANUEVA, Darío
- 1984 "Crítica literaria y literatura española del siglo XX", a El polen de ideas, Barcelona, PPU, 1991, pp. 163-174.
- WELLEK, René
- 1974 "Poetics, interpretation, and criticism", a WELLEK 1982: 33-47.
- 1976 "Criticism as evaluation", a WELLEK 1982: 48-63.
- 1982 The attack on literature, Brighton, Harvester Press.
- WELLEK, René & WARREN, Austin
- 1949 Teoría literaria, Madrid, Gredos, 1979⁴.